

LLOYD-MAIL

VIIFDE JAARGANG - NUMMER: 52 - JUNI 2023

- In dit nummer onder andere: .....
- * 140 jaar na oprichting N.V. Rotterdamsche Lloyd .....
  - * 'Achterban' van Lloyd-Mail-lezers blijft groeien!
  - * 'Bootsman' had een respectabele functie aan boord .....
  - * Antwoordbrief van het 'Kabinet van de Koning'.
  - * Nieuwe invalshoek bij ons Bogor-project.
  - * Renovatie scheepsmodel ss Zeeland.
  - * Het schip van de maand, het ss Overijsel.

Cartoon by Jan Sanders, "Lloydized by Lloyd-Atelier"

COLOFON

'LLOYD - MAIL'
Redactie: Ed van Lierde
Tekstcorrectie:
Josje van Lierde-Olivier

Uitgever:
Ed van Lierde - Netersel
Telefoon: 0497 - 840999
E-mail: Lloydexpo19@gmail.com

© Copyright Ed van Lierde - 2022

Het schenden van auteursrecht is strafbaar volgens Artikel 31 van de Auteurswet.

KATA PENGANTAR

Jawel! ..... meer dan 500 LLOYD-MAIL's vallen maandelijks op diverse digitale deurmatten. Eigenlijk ongekend dat na méér dan een halve eeuw na het beëindigen van het fenomeen 'Rotterdamse Lloyd' het erfgoed van onze roemruchte familie-rederij zo aan blijft spreken. Zoals bekend is onze Lloyd in 2006, via de Koninklijke Nedlloyd, in een Deense rederij opgelost. We hadden kennelijk niet echt door dat wij met de 'uitverkoop' van die prachtige Nederlandse scheepvaartmaatschappijen onze identiteit 'vrijwillig' hebben verloochend; Wég roemrucht zeemanschap, wég 'rulers of the oceans' en wég met ons roemrucht koopmanschap over alle wereldzeeën! Voorgoed verkwanseld, voorgoed voorbij! Wijlen Bernhard Eduard Ruys had, als Commissaris van de Koninklijke Nedlloyd, tijdens de Slamet-herdenking in 2007 daarover nog tegen mij gezegd dat als hij geweten had welke richting het uiteindelijk zou opgaan, hij het zeker anders had gedaan. Spijt komt altijd ná de zonde. Onze jeugd, uitzonderingen daargelaten, weet hier allemaal niets meer van en zit in haar eigen i-bubbel. Pogingen nog even uit de geschiedenisboeken te blijven, stranden daarom 'straks' vanzelf op ongeïnteresseerdheid.

Met dat 'bovenwaterhouden' van die historie gaat het prima zolang er nog 'ervaringsdeskundigen' (lees: oud Lloyd-mensen) zijn. Als zij voorgoed de achterkant van de horizon betreden, gaan zo af en toe alleen nog maar de geschiedenisboekje open. Verbaasd zal dan worden vastgesteld dat er toen mensen bestonden die zonder mobieltje, televisie en verslavende 'Asociale' Media gewoon een prima leven hadden!

Ed van Lierde

ONS COMITÉ VAN AANBEVELING

De leden van het Comité van Aanbeveling verbinden hun eigen, goede naam aan het Lloyd-Atelier. Hiermee willen zij de belangrijkheid van het onderwerp (de Koninklijke Rotterdamse Lloyd en al haar voorgangers in relatie tot de vaart op Nederlands Indië) onderstrepen. Zij geven hiermee tevens aan dat de poging van het Lloyd-Atelier het genoemde onderwerp uit de vergetelheid te houden, bij haar in goede handen lijkt. Momenteel bestaat het Comité uit de volgende leden (alfabetische volgorde):

Mr. Hein van Ameijden

Oud Algemeen directeur Damen-Schelde Naval Shipbuilding te Vlissingen.

Gerard Cox

Acteur, zanger, scenarioschrijver, cabaretier, columnist te Rotterdam.

Wieteke van Dort

Actrice, zangeres, cabaretière te Den Haag.

Willem Ruys Jan Daniël Zoon was in 1938, nadat hij het cargadoorsvak had uitgeoefend, eerst in Amsterdam en daarna te Rotterdam, begonnen met het 'reeden' van zeilschepen waarmee hij passagiers en goederen naar en van Nederlands Indië vervoerde. Ongeveer 32 jaar later waren zijn oudste zoon, Willem Ruys W.zn. en jongste zoon, Daan T. Ruys ertoe overgegaan de vaart op Indië met stoomschepen te gaan uitvoeren.

In die periode vertegenwoordigde elk stoomschip in feite een zogenaamde 'eenscheps-rederij', waardoor het aantal rederijen onder de directie van de zonen Ruys gestaag uitgebreide. Dat liep op gegeven moment zo op dat het samensmelten van deze rederijen nuttig en dus zeer raadzaam was en zo ontstond in 1883 (weer 13 jaar later) de scheepvaartmaatschappij **N.V. Rotterdamsche Lloyd**.

De rederijvlaggen die werden gevoerd .....

De vlag welke onze oprichter Willem Ruys J.D.zn. vanaf alle oceanen heeft doen wapperen, bestond uit rode en witte blokken en in het midden een blauw blok dat de kleur van de wijde wereldzeeën vertegenwoordigde. Hieronder zien we dat die vlag sinds 1838 t/m 1970, dus 132 jaar heeft bestaan:

Willem Ruys

Willem Ruys en Zonen

Rotterdamsche Lloyd

Koninklijke
Rotterdamsche Lloyd

Ode aan onze oprichter .....

Willem Ruys J.D.zn. heeft zijn 40-jarige scheepvaartloopbaan in 1867 afgesloten. Als reder was hij in 1839 met één schip begonnen en in 1852 voeren niet minder dan dertien grote zeilschepen onder zijn directie, met voornamelijk bestemming: Nederlandsch Indië. Willem Ruys J.D.zn. toonde zich een groot koopman en groot reder. Zijn zonen liet hij leerervaring opdoen in Antwerpen, Londen en Nederlandsch Indië, op tactische wijze verdeelde hij zo zijn interessen en uiteindelijke belangen. In zijn tijd was elk schip een afzonderlijke onderneming, Willem Ruys bezat liever één aandeel in twee schepen dan twee aandelen in één schip. Zo beperkte hij de risico's die in de zeil- en stoomvaart overigens niet gering waren. Bovendien kreeg hij met deze 'tactiek' een zo groot mogelijk aantal schepen onder zijn directie. Willem Ruys heeft, totdat zijn zonen de firma van hem overnamen, vastgehouden aan de zeilvaart, hij had daar diverse plausibele redenen voor: A. door de geringe diepten van onze toegangshavens. B. vanwege de vaart rond Kaap de Goede Hoop (het Suezkanaal bestond toen nog niet) konden stoomschepen (nog) niet economisch worden gebruikt. Willem Ruys J.D.zn. zelf heeft helaas nooit mogen weten dat zijn zeilvloot de basis vormde voor roemruchte opvolgers, als de **Stoomboot-Reederij Rotterdamsche Lloyd**, de **NV Rotterdamsche Lloyd** en de **Koninklijke Rotterdamsche Lloyd N.V.** De (Koninklijke) Rotterdamsche Lloyd speelde vervolgens een dominante/significante rol bij de oprichting van de scheepvaartmaatschappijen: ROTTERDAM, TRITON, Holland Bulk Transport (HBT), SMIT LLOYD, NASM (latere HAL), KPM, KJCLP, VNS en KONINKLIJKE NEDLLOYD.

Hiermee heeft Willem Ruys en zijn Rotterdamsche Lloyd een significant positieve invloed gehad op de maatschappelijke ontwikkelingen in geheel Nederland en daarbuiten ..... hoe trots kunnen wij zijn!?

'ACHTERBAN' VAN LLOYD-MAIL-LEZERS BLIJFT GROEIEN

Indedaad, het Lloyd-Atelier beschouwt de personen die op de verzendlijst van het e-magazine LLOYD-MAIL staan, als **achterban**. Die connectie leggen wij omdat wij geen 'aangemonsterden' of andersoortige betalende leden of abonnees hebben. Qua aantal lezers zijn we aan de zuinige kant als we aannemen dat elke ontvanger van de LLOYD-MAIL het magazine maandelijks gemiddeld aan nog één persoon laat lezen. Dit betekent dat 53 jaar na het opgaan van de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd in de fusie-maatschappij Koninklijke Nedlloyd, maandelijks 520 'Lloyd-genoten' de LLOYD-MAIL lezen en dus maandelijks 1000-plus personen een portie Koninklijke Rotterdamsche Lloyd krijgt voorgeschoteld.

Hoewel wij, dankzij fondsen en donateurs al enige tijd op zo'n 62 % van de Bogorproject-begroting zitten, is gebleken dat de Nederlandse Ambassade te Jakarta en een andere grote sponsor hun beurt voorbij laten gaan! Genoemd fonds (Dutchculture), waarvan ik in 2018 (namens het KRL-Museum) al subsidie had binnen-gehaald, gaf aan dat wij deze keer **niet** in de prijzen zijn gevallen. Mogelijk speelt het ontmantelen van het Bogor-project in 2019 door het toen aangetreden nieuwe bestuur, een negatieve rol. Kennelijk nóg meer dan nu het geval is zal ik fondsen duidelijk moeten maken dat de schenking van Koninklijke Rotterdamsche Lloyd erfgoed, om daarmee een 'joint exhibition' te creëren, ook duidelijk een Indonesische wens is. Voor het Bogor-project zal dat niet meer helpen, maar voor mogelijk volgende projecten, zoals het Suiker-museum te Pasuruan en het Suiker-museum Gondang Baru, is dat zeker een 'must'!

Bogor-project kan tóch doorgaan .....

Zoals het Bogor-project er nu financieel voorstaat, moet het mogelijk zijn dit project zonder risico's door te laten gaan. Doordat wij in Bogor met dezelfde Indonesische partner te maken hebben als met het succesvolle Medan-project, zie ik goede mogelijkheden. Ik probeer nu een optie uit te werken waarbij ikzelf niet meer naar Indonesië afreis en het in feite met mijn partner mr. Soedjai Kartasmita digitaal geregeld zal worden. Vanwege de goede relatie heb ik het vertrouwen dat dit prima zal gaan, voorwaarde is wel dat ik zodanig fiks op kostenposten moet bezuinigen, bijvoorbeeld: met het achterwege laten van een ruime financiële bijdrage voor de inrichting van de expositie, het schrappen van extra Lloydzaken, zoals een olieverfschilderij en een mozaiktableau en uiteraard het ontbreken van reis- en verblijfkosten. Het Hendrik Muller Fonds, dat subsidie heeft toegezegd, moet dan wel akkoord gaan met de bezuinigingen! **..... wij houden u uiteraard op de hoogte!**

**VOORTGANG SCHEEPSMODEL
ss ZEELAND .....**

Hans Roggeveen, de scheepsmodelbouwer van het ss Zeeland heeft even ander dingen aan z'n hoofd en de warmte zit natuurlijk ook niet mee! Dat is dan ook de reden dat ik u even geen nieuwe details van de renovatie kan laten zien, wat weer de mogelijkheid geeft een door het Lloyd-Atelier geupgrade', officiële Koninklijke Rotterdamsche Lloyd kaart voorbij te laten komen, waarop een fris getjette Zeeland, varende op de Nieuwe Waterweg richting Noordzee. Zodra Hans weer boven water komt, laat ik als van ouds zijn vorderingen zien **..... wij houden u op de hoogte!**

S.S. „ZEELAND“

KONINKLIJKE ROTTERDAMSCH LLOYD

KABINET VAN DE KONING REAGEERT.....

Beknopte terugblik

Na 29 maanden durende, vruchteloze pogingen om van de Griekse overheid postuum een oorlogsmedaille voor de Nieuw Zeelandse Chirurg van de Slamet, Dr. Lennox Douglas te krijgen, heb ik de hulp van Zijne Majesteit Koning Willem Alexander ingeroepen. Ik heb mijn motieven zo goed als mogelijk bij Zijne Majesteit verwoord en heb hem aangegeven dat, als de weg via de Griekse autoriteiten blijkt dood te lopen, het wellicht een beter idee is te overwegen een oorlogsmedaille of andere Nederlandse onderscheiding postuum aan de Slamet-chirurg toe te kennen.

Eindelijk antwoord van een officiële instantie!

Na drie maanden wachten en met de zeer gewaardeerde hulp van de voorzitter stichting Koopvaardij Personeel 1940-1945, is eindelijk een antwoord gekomen dat enig optimisme oplevert. Zoals u in de brief links leest, wordt mijn verzoek door de directeur van het Kabinet van de Koning naar Minister Olongren van Defensie gestuurd, zij zal mijn brief (laten) beantwoorden en hopelijk een procedure op gang zetten waarin inderdaad postuum een Nederlandse onderscheiding gaat worden uitgereikt **óf** dat het Ministerie de Grieken wakker schudt met een vriendelijk verzoek dat te gaan doen.....**wordt vervolgd!**

Karakteristiek en levensloop

Onder de regeling 'Vloot-Reconstructie-1946' van de Nederlandse overheid kreeg/kocht de Rotterdamsche Lloyd van de Amerikaanse overheid een viertal, voor die tijd snelle, turbineschepen van het C3 type. Het ss Overijssel was een van die Amerikaanse, vanwege WOII, snel gebouwde en efficiënte schepen. Deze regeling heeft het herstel van de naoorlogse koopvaardij voortreffelijk bevorderd. In 1946 werd het ss Overijssel door de Sun Shipbuilding & Drydocking Co.Ltd. te Chester, Pennsylvania, USA aan de Rotterdamsche Lloyd overgedragen. De drie andere zusjes uit deze 1946-serie waren het ss Limburg, het ss Utrecht en het ss Zeeland. Toen we onderstaande luchtfoto voor de kust van Peru schoten, hadden we niet door dat op het sluitermoment een grote pelikaan voorbij kwam vliegen ..... eigenlijk is het zo wel een bijzonder en sfeervol plaatje geworden!

Technische gegevens

Vrachtschip met accommodatie voor 12 passagiers en ongeveer 74 bemanningsleden. Open shelterdek met drie dekken. Roepletters: PGPW. Lengte over alles: 150,1 meter, breedte: 21,25 meter, holte: 12,6 meter, diepgang: 8,9 meter. Bruto ton-nage: 8.372 register ton, netto tonnage: 4.822 register ton, deadweight: 11.800 ton. Twee General Electric stoom-turbines DR op één schroefas.

Tewaterlating bij Sun Shipbuilding and Dry Dock Company - USA - 30 april 1946

Een dineetje van de Chinese bemanning voor de officieren - 1958

Afgemeerd aan de voormalige Lloydkade te Tandjong Priok - 1960

Links:

het ss Overijssel loopt Kaapstad aan - 1969.

Rechts:

Vlnr. Matroos Jeronimus - Timmerman Kort en Matroos Okko Vriesema - 1969.

Aan het hoofd van de dek-equipage stond de **Bootsman**, ook wel **Boots**. Deze was doorgaans van matroos opgeklimmen, via de tussenfunctie van Kabelgast of Lampenist, of van Kwartiermeester op passagiersschepen. De Bootsman, was de hoogste onderofficier en gaf leiding aan alle Matrozen, Matrozen/OG, lichtmatrozen en Ketelbinkendek. Zijn taken waren: Verzorging dekinventaris, zeeklaar maken van het schip, af- en optuigen laadgerei. Als er slecht weer op til was, maakte de Bootsman met zijn matrozen het schip stormklaar. Verder moest hij een goed vakman zijn op het gebied van splitsen en ander schiemanswerk, zeilnaaien en verf aanmaken voor het schilderwerk. Een bevaan Bootsman had in die tijd van heel veel dingen verstand en uiteraard uitgebreide ervaring. De Bootsman had elke dag werkbespreking met de 1e Stuurman en onder diens leiding was de Boots tevens verantwoordelijk voor het onderhoud van het schip. De Bootsman had een prominente en verantwoordelijke baan aan boord.

Hieronder ziet u, in de vorm van een compilatie, een toevallige greep uit het ongeveer 1000 man tellende 'Regiment van **Lloyd-bootslieden**' allertijden! .....

1. Vóór en tijdens de Tweede Wereldoorlog:

1888-J. Kempers

1905-B.C. Kempers

1915-Beekers

1941-Philip Sluijter
Slamatslactoffer

BOOTSMAN
PASSAGIERSCHIP

BOOTSMAN
PASSAGIERSCHIP
BOOTSMAN
VRACHTSCHIP

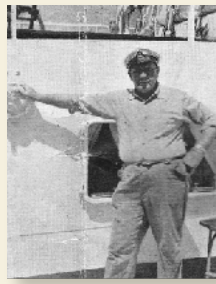
2. Na de Tweede Wereldoorlog t/m 1971

1951-H.C. Bras

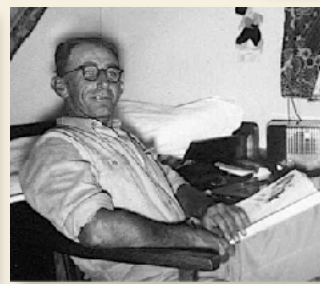
1952-B. Gebuys

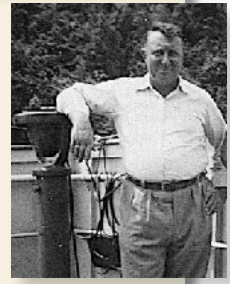
1952-Beekers

1953-A. de Ridder

1954-Janus de Ridder

1954-Jan van Asch

1956-G. Bierman

Arie Fenijn

1957-Coosje van het Lit

1958- naam onbekend

1959-W. van Roon

1964-J. van Schalk

1968-Henk v/d Pavert

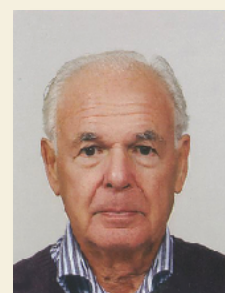
1968- Rinus de Graaf

1971-Eric Laaksonen

1971-A.J. Brok

Rinus Hamelink

Jan Munter

Met Rotterdamsche Lloyd- en Smit & Co International erfgoed in haar tas arriveerden op 30 mei jongstleden Ciske den Hoedt & echtgenoot bij het zonovergoten Lloyd-Atelier. Ciske is de dochter van Jan den Hoedt (1923-1972) die een prachtige en interessante carrière bij zowel de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd, Nedlloyd Lines als Smit Lloyd heeft gehad.

Internatio te Batavia

De Internationale Crediet- en Handelsvereniging "Rotterdam" had in de jaren '30 maar liefst zeventien vestigingen in het Verre Oosten waaronder één te Batavia. De Rotterdamsche Lloyd N.V. had de benedenverdieping in gebruik van het gebouw hier rechts op de afbeelding van het sfeervolle olieverfschilderij. Jan den Hoedt vervulde in de periode 1946 tot 1957 diverse functies op diverse Indonesische locaties waaronder Batavia als laatste. Kunt u zich dit gebouw nog herinneren? Het staat op een prominente plek in het hartje van Batavia dat de Indonesiers in koloniale stijl hebben gerenoveerd! 'Cipta Niaga' speelde

een hoofdrol in ons Batavia-project - 2017.

Koninklijke Rotterdamsche Lloyd N.V. te Singapore

Jan den Hoedt werkte vervolgens van 1957 t/m 1963 als employé-scheepszaken in het Koninklijke Rotterdamsche Lloyd-kantoor te Singapore.

'Cipta Niaga' aan de Kali Besar te Batavia
1884

De door mij in het gebouw 'Cipta Niaga' gefotografeerde, unieke glas-in-lood ramen die in de Tweede Wereldoorlog voor de Japanners verstopt waren - 2017

Nedlloyd Lines te Singapore

Na Batavia verhuisde Jan naar het nóg warmere Singapore en bekleedde hij bij het samenwerkingsverband van de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd en de Stoomvaart Maatschappij Nederland de functie van directeur Nedlloyd Lines in de periode 1963 t/m 1969. Dochter, Ciske doneerde het koperen muurbord dat bij de NLL-vestiging te Singapore aan de muur was bevestigd, vlakbij de ons overbekende locaties: Clifford Pier, Change Alley en Raffles Place - 1969.

Smit Lloyd N.V. te Rotterdam

De vriendschap tussen Foppe Smit en Willem Ruys J.D.zn. kreeg, na een eeuw, een hernieuwde bevestiging in het samenwerkingsverband tussen Smit & Co's Internationale en de N.V. Koninklijke Rotterdamsche Lloyd (mei 1964). Het gezamenlijke besluit werd genomen een nieuwe scheepvaartmaatschappij op te richten die de bevoorrading van de offshore-industrie op zich zou nemen. Het samenwerkingsverband kreeg de naam 'Smit Lloyd' mee. Jan den Hoedt was van 1969 tot zijn vroege overlijden in 1972, Managing Director van Smit Lloyd N.V.

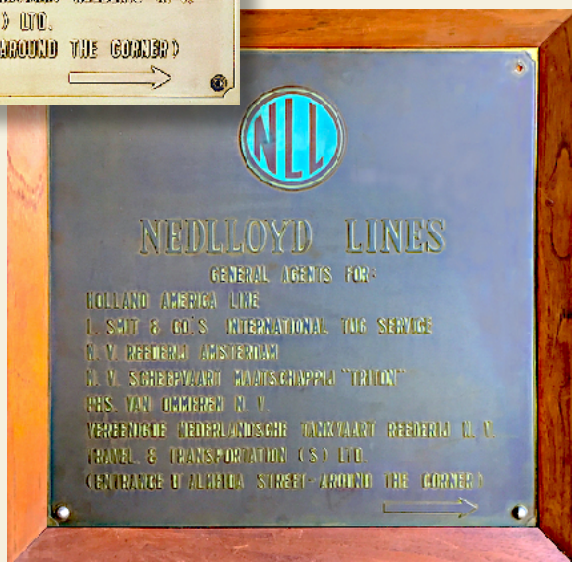

Hieronder: het door Ciske gedoneerde koperen muurbord van de zeesleper 'Rode Zee' (4) van Smit & Co Internationale - 1965

Hierboven: het NLL-muurbord is, in juni 2023, door het Lloyd-Atelier teruggebracht in de staat zoals het (beter leesbaar) aan de Singaporeesche NLL-kantoor muur hing - juni 2023

Rechts: het door Ciske gedoneerde koperen NLL-muurbord met de afmeting van 48,5 bij 48,5 cm. - 1962

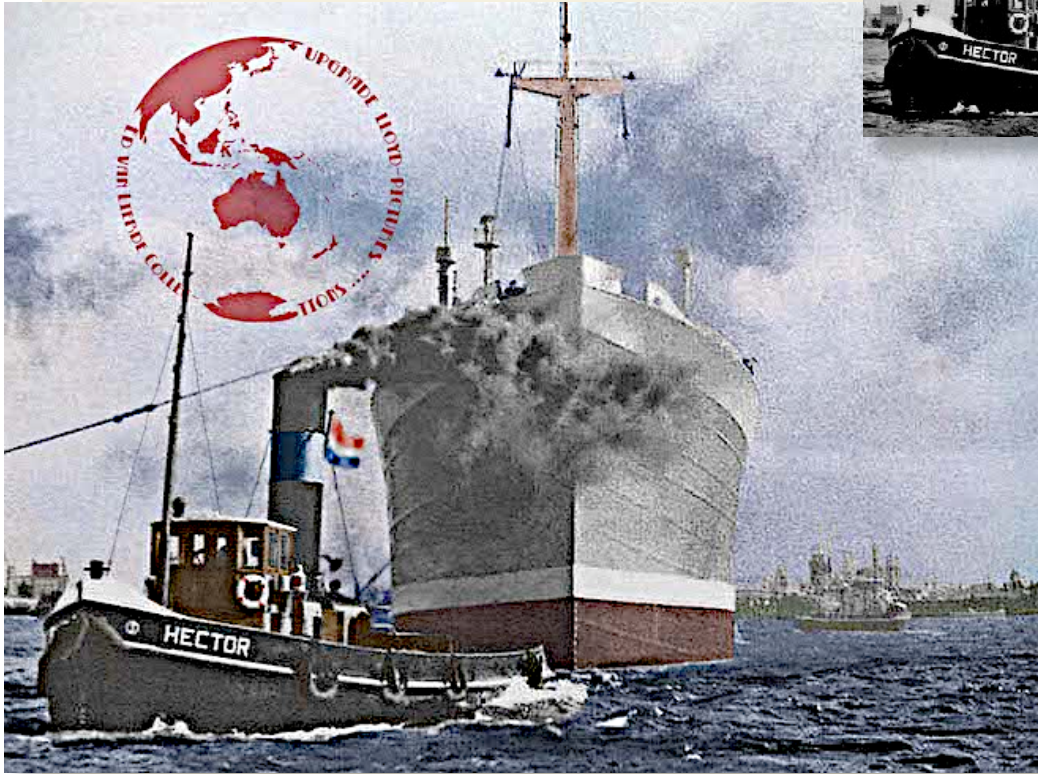
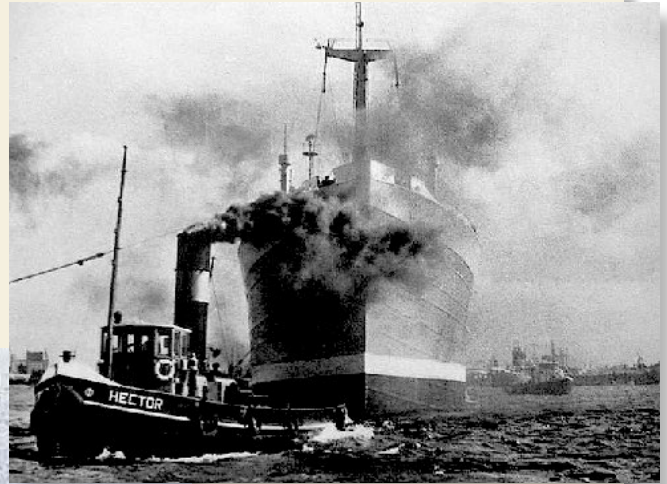
Meer donatie-items van Ciske

Naast het hier rechts afgebeelde koperen muurbordje van de zeesleper 'Rode Zee' van Smit & Co's Internationale (1965) waarop het Lloyd-Atelier de letters zichtbaar poetste, doneerde Ciske nog andere items, zoals: een verzilverde asbak van het ms Indrapoera, een verzilverde, vooroorlogse Lloyd-asbak, boekjes/brochures en jaarverslagen van de havenstad Singapore en het boek 'Nieuwe schepen' van Amstleven-Amsterdam (1954).

Nogmaals een 'dubbel historische' upgrade met op de voorgrond de havensleepboot 'Hector' van Smit & Co. die het ms Garoet van de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd bij aankomst in 1950 helpt rond te zwaaien. Een gebruikelijke manoeuvre omdat Lloyd-schepen altijd met hun neus richting zee aan de Lloydkade werden afgemeerd, het motief daarvoor is dat het schip bij kalamiteiten sneller kan vetrekken.

Wilt u een kort filmpje van ons Garoet-scheepsmodel zien? klik dan op onderstaande videolink: <https://youtu.be/JrhWF5OZ8p0>

Donaties

Het is wat rustiger op het donatiefront, maar we zijn blij dat we elke maand wel donaties kunnen melden, zo doen we dat uiteraard ook weer en laten u weten dat de volgende personen hebben bijgedragen aan het 'runnen' van de nieuwe stichting Koninklijke Rotterdamsche Lloyd Heritage. U heeft begrepen dat we dagelijks het begrip 'Lloyd-Atelier' nog hanteren. De donateurs van afgelopen maand zijn: Ria Neuerburg-de Klooe dochter van oud Lloyd-Restaurateur Jan de Klooe en Slammat-dochter Caroline Ras-Van Langeveld, dochter van Slammat-4e Machinist Gijsbert van Langeveld.

Beide donateurs, hartelijk dank voor jullie, zeer gewaardeerde, steun!!

Grondlegger Willem Ruys J.D. Zn. met zijn vlag en eerste zeilschip, het barkschip: 'Cornelis Wernard Eduard' - 1839

